

Klasa: 612-04/22-01/27

Ur. br. 2140-380/2-22-01

Krapina, 8. srpnja 2022.

**Analiza stanja narodnih knjižnica
u Krapinsko-zagorskoj županiji za 2021. godinu**

Izradila: Vesna Jelić, viša knjižničarka

Sadržaj

1.	Uvod.....	3
2.	Sumarni prikaz statističkih podataka o knjižnicama u Krapinsko-zagorskoj županiji u 2021. godini	4
3.	Narodne knjižnice Krapinsko-zagorske županije u 2021. godini	5
3.1.	Opći podaci o narodnim knjižnicama	5
3.2.	Usluge i korištenje	10
3.3.	Pristup i oprema	15
3.4.	Fond	16
3.5.	Proračun i troškovi	19
3.6.	Knjižnično osoblje	20
4.	Zaključak	21

1. UVOD

Gradska knjižnica Krapina je matična knjižnica u Krapinsko-zagorskoj županiji (dalje: KZŽ) i ima obvezu prikupljati i obrađivati statističke podatke o poslovanju knjižnica a sve na temelju odredbi Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti¹ (Narodne novine 17/2019, 98/2019.) i dostavljati ih Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

Statistikom su obuhvaćeni poslovi prikupljanja podataka, njihovo objedinjavanje i analiza podataka o knjižničnoj djelatnosti sve u cilju praćenja dostignutih rezultata poslovanja i planiranja budućeg razvoja knjižnica, istraživanja posebnosti i uvjeta u kojima rade te izrada usporednih analiza.

Prikupljanje podataka je obavljeno putem online Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica² (dalje: Sustav) koji je dostupan na Portalu Matične djelatnosti Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu a sačinjen na hrvatskim ISO normama:

- Informacija i dokumentacija – Međunarodna knjižnična statistika (ISO 2789:2013³ ; HRN ISO 2789:2013⁴)
- Informacija i dokumentacija - Pokazatelji učinka knjižnice (ISO 11620:2014⁵ ; HRN ISO 11620:2014⁶)

¹ Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html Pregledano 6. 7. 2022. u 9:34.

² Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica. Dostupno na: <https://hk.nsk.hr/> Pregledano 6. 7. 2022. u 10:10.

³ Information and documentation — International library statistics. Dostupno na: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:2789:ed-5:v1:en>. Pregledano 6. 7. 2022. u 9:55.

⁴ Informacija i dokumentacija – Međunarodna knjižnična statistika (ISO 2789:2013). Dostupno na: <http://31.45.242.218/HZN/Todb.nsf/wFrameset2?OpenFrameSet&Frame=Down&Src=%2FHZN%2FTodb.nsf%2F51ab863e2feef8fec1256d4a00370fd8%2F61df51c9f3dc723bc1257cb000412c98%3FOpenDocument%26AutoFramed> . Pregledano 6. 7. u 9:53.

⁵ Informacije i dokumentacija -- Međunarodna knjižnična statistika (ISO 2789:2013). Dostupno na <http://31.45.242.218/HZN/Todb.nsf/wFrameset2?OpenFrameSet&Frame=Down&Src=%2FHZN%2FTodb.nsf%2F51ab863e2feef8fec1256d4a00370fd8%2F61df51c9f3dc723bc1257cb000412c98%3FOpenDocument%26AutoFramed> Pregledano 6. 7. 2022. u 9:44.

⁶ Pokazatelji uspješnosti knjižnica. Dostupno na: http://maticna.nsk.hr/wp-content/uploads/2019/06/Pokazatelji-uspje%C5%A1nosti_HRN-ISO-116202014.pdf Pregledano 6. 7. 2022. u 10:00.

Ova analiza sačinjena je u razdoblju od 1. do 7. srpnja 2022. u Matičnoj službi Gradske knjižnice Krapina nakon poziva Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo od 13. siječnja 2021. godine a na temelju podataka što ih je svaka knjižnica zasebno unosila u Sustav.

2. SUMARNI PRIKAZ STATISTIČKIH PODATAKA O KNIŽNICAMA U KZŽ U 2021.

Mrežu knjižnica u KZŽ činile su u 2021. godini 54 knjižnice, od toga je 13 narodnih knjižnica koje djeluju u 7 gradova, tj. u:

Krapini – Gradska knjižnica Krapina (<http://www.gkkr.hr>),

Donjoj Stubici – Pučko otvoreno učilište Donja Stubica, Knjižnica (<http://www.pou-stubica.hr/>

Klanjcu – Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović,

Oroslavju – Gradska knjižnica Oroslavje <https://knjiznica-oroslavje.hr/> ,

Pregradi – Gradska knjižnica Pregrada,

Zaboku – Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski <https://knjiznica-zabok.hr/> i

Zlataru- Gradska knjižnica Zlatar <http://knjiznica-zlatar.hr/>

a 6 knjižnica u općinama:

Bedekovčina – Općinska knjižnica i čitaonice Bedekovčina <https://knjiznica-bedekovcina.hr/>

Hum na Sutli – Narodna knjižnica Hum na Sutli

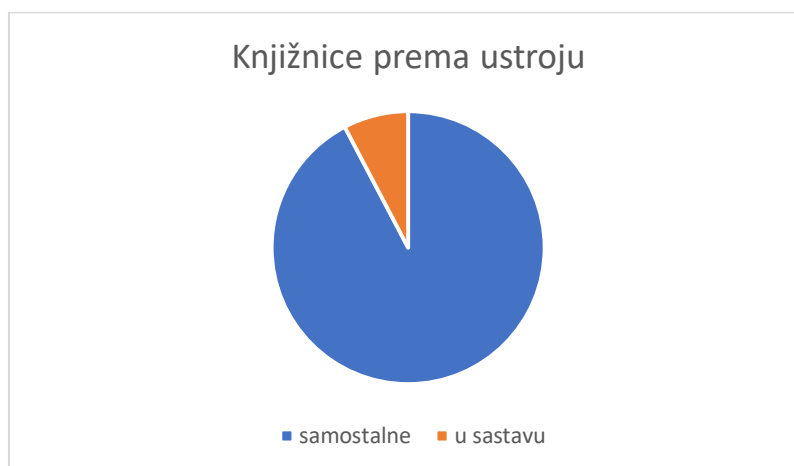
Krapinske Toplice – Općinska knjižnica Krapinske Toplice www.okkt.hr/

Marija Bistrica – Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica

Stubičke Toplice – Općinska knjižnica Stubičke Toplice

Sveti Križ Začretje – Općinska knjižnica i čitaonica Sveti Križ Začretje

Od ukupno 13 narodnih knjižnica samo je jedna nesamostalna tj. u sastavu (u Donjoj Stubici knjižnica Pučkog otvorenog učilišta), a ostalih 12 su samostalne knjižnice.

Slika 1. Narodne knjižnice u KZŽ za 2021. godinu prema ustroju

3. NARODNE KNJIŽNICE KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE U 2021. GODINI

3.1. OPĆI PODACI O NARODNIM KNJIŽNICAMA

Prema popisu stanovnika KZŽ iz 2021. u županiji živi 120.942 stanovnika što je u odnosu na 2015. godinu manje za 7.527 stanovnika ili 6%, a u odnosu na 2011. je to pad od 8,99 % kada je županija imala 132.982 stanovnika. Drugim riječima knjižnice su trebale uslužiti potencijalne korisnike kojih je u 2021. godini bilo 120.942.

NARODNE KNJIŽNICE KZŽ U BROJKAMA	
Broj knjižnica	13
Broj stanovnika KZŽ u 2021. godinu	120.942
Broj korisnika	9.468
Broj posudbi	151.697
Broj posjeta	131.961
Fond (kom)	356.359
Prinova (kom)	17.779
Prostor knjižnica (m ²)	3.444
Sredstva za nabavu građe (kn)	1.213.322,71
Ukupni broj knjižničarskih djelatnika	29
Ukupni broj djelatnika	36

Tablica 1. Narodne knjižnice u KZŽ za 2021.godinu u brojkama

Ukupno je u 2021. registrirano 9.468 korisnika koji su 131.961 put posjetili knjižnicu te posudili 151.697 jedinica knjižnične građe. Korisnicima je na raspolaganju bio ukupni fond koji broji 356.359

jedinica od čega je prinova 17.779 za koje je utrošeno 1.213.322,71 kn. U knjižnicama je sveukupno bilo zaposleno 36 djelatnika.

Naziv knjižnice	br. korisnika	%	br. posudbi	%	br. posjeta	%
Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	538	6	4569	3	2.438	2
Gradska knjižnica Krapina	1.617	17	19.747	13	0	0
Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	876	9	18.680	12	23.095	15
Gradska knjižnica Zlatar	1.411	15	21.357	14	13.348	9
Gradska knjižnica Oroslavje	650	7	16.564	11	46.961	30
Gradska knjižnica Pregrada	716	8	12.296	8	3.527	2
Narodna knjižnica Hum na Sutli	595	6	8.426	6	1.420	1
Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	685	7	8.478	6	25.168	16
Općinska knjižnica Krapinske Toplice	596	6	11.439	7	11.572	7
Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	498	5	11.774	8	7.181	5
Općinska knjižnica Stubičke Toplice	247	3	2.850	2	2.429	1
Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	232	3	4.216	3	5.460	3
Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	793	8	11.355	7	14.530	9
UKUPNO	9.454	100%	151.751	100%	157129	100%

Tablica 2: Aktivni korisnici, posudbe i posjete narodnim knjižnicama u KZŽ za 2021. godinu

Ukupni fond knjižnične građe iznosio je 356.359 jedinica za što je utrošeno 1.213.322,71 kn. najveća ulaganja u obnovu fonda evidentna su u matičnoj Gradskoj knjižnici Krapina koja je utrošila 229.504,60 kn

Naziv knjižnice	Fond (kom)	%	Površina (m ²)	%	Troškovi nabave knjižn. građe (kn)	%
Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	31.007	9	285	8	95.710,05	8
Gradska knjižnica Krapina	66.365	19	800	23	229.504,60	19
Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	37.630	11	416	12	120.525,00	10
Gradska knjižnica Zlatar	34.030	10	180	5	101.290,00	8
Gradska knjižnica Oroslavje	22.918	6	300	9	98.857,00	8
Gradska knjižnica Pregrada	29.039	8	330	10	105.142,56	9
Narodna knjižnica Hum na Sutli	28.207	8	175	5	98.554,00	8
Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	22.827	6	174	5	71.398,25	6

Općinska knjižnica Krapinske Toplice	20.155	6	100	3	78.318,88	7
Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	17.478	5	258	8	64.947,06	5
Općinska knjižnica Stubičke Toplice	8.331	2	116	3	48.593,21	4
Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	15.417	4	130	4	62.482,10	5
Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	22.955	6	180	5	38.000,00	3
UKUPNO	356.359	100%	3.444	100%	1.213.322,71	100%

Tablica 3.: Fond, površina i visina troškova nabave knjižnične građe narodnih knjižnica u KZŽ za 2021. godinu

U narodnim knjižnicama KZŽ bilo je tijekom 2021. godine zaposleno 36 djelatnika od čega je njih 29 (80%) imalo knjižničarske kompetencije. Najviše je bilo zaposlenika u Gradskoj knjižnici Krapina (7) a najmanje, tj. jedan zaposlenik u Narodnoj knjižnici Hum na Sutli i Općinskoj knjižnici Stubičke Toplice. U 7 knjižnica zaposleni su samo stručni knjižničarski djelatnici bez ostalog osoblja što znači da različite administrativne, arhivske, spisovodstvene i druge poslove obavljaju knjižničari a računovodstveno-knjigovodstvene poslove pretežito vanjski suradnici, najčešće knjigovodstveni servisi. Prevladavaju knjižnice sa po dva ili tri zaposlenika.

Naziv knjižnice	Knjižničarsko osoblje	Ostali zaposlenici	Ukupno
Gradska knjižnica Krapina	5	2	7
Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	4	-	4
Gradska knjižnica Oroslavje	2	1	3
Gradska knjižnica Pregrada	2	1	3
Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	2	1	3
Općinska knjižnica Krapinske Toplice	2	1	3
Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	2	1	3
Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	2	-	2
Gradska knjižnica Zlatar	2	-	2
Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	2	-	2
Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	2	-	2
Narodna knjižnica Hum na Sutli	1	-	1
Općinska knjižnica Stubičke Toplice	1	-	1
UKUPNO	29	7	36

Tablica 4.: Zaposlenici narodnih knjižnica u KZŽ za 2021. godinu

- KNJIŽNICE PREMA BROJU STANOVNIKA

Rang	naselje	Broj stanovnika	Broj knjižnica	Broj stanovnika na području KZŽ u kojima djeluju narodne knjižnice	Broj stanovnika na području KZŽ u kojima ne djeluju narodne knjižnice
	gradovi				
1.	Krapina	11.553	1	11.553	-
2.	Zabok	8.678	1	8.678	-
3.	Pregrada	5.953	1	5.953	-
4.	Oroslavje	5.840	1	5.840	-
5.	Donja Stubica	5.331	1	5.331	-
6.	Zlatar	5.603	1	5.603	-
7.	Klanjec	2.543	1	2.543	-
	općine				
8.	Bedekovčina	7.368	1	7.368	-
9.	Sveti Križ Začretje	5.660	1	5.660	-
10.	Marija Bistrica	5.562	1	5.562	-
11.	Krapinske toplice	4.828	1	4.828	-
12.	Gornja Stubica	4.649	0	-	4.649
13.	Hum na Sutli	4.608	1	4.608	-
14.	Veliko Trgovišće	4.440	0	-	4.440
15.	Đurmanec	3.781	0	-	3.781
16.	Konjščina	3.318	0	-	3.318
17.	Stubičke Toplice	2.742	1	2.742	-
18.	Radoboj	2.998	0	-	2.998
19.	Lobor	2.694	0	-	2.694
20.	Desinić	2.544	0	-	2.544
21.	Zlatar Bistrica	2.319	0	-	2.319
22.	Petrovsko	2.276	0	-	2.276
23.	Mače	2.255	0	-	2.255
24.	Budinščina	2.188	0	-	2.188
25.	Tuhelj	2.034	0	-	2.034
26.	Mihovljan	1.692	0	-	1.692
27.	Kraljevec na Sutli	1.588	0	-	1.588
28.	Hrašćina	1.389	0	-	1.389
29.	Kumrovec	1.413	0	-	1.413
30.	Jesenje	1.370	0	-	1.370
31.	Zagorska sela	897	0	-	897
32.	Novi Golubovec	828	0	-	828
	UKUPNO	120.942 (100%)	13	76.269 (63%)	44.673 (37)

Tablica 5.: Broj narodnih knjižnica prema procijenjenom broju stanovnika u KZŽ za 2021. godinu

Uspoređujući broj stanovnika KZŽ u 2021. koji su u gornjoj tablici poredani po veličini naselja kao i broj stanovnika u mjestima u kojima djeluju narodne knjižnice, zaključujemo da je njihovim uslugama

pokriveno 63% stanovništva KZŽ. Pri tome treba istaknuti da korisnici npr. Gradske knjižnice Krapina nisu isključivo Krapinčani nego gotovo 50% korisnika usluga ove knjižnice žive u Radoboju, Đurmancu, Petrovskom i Jesenu. Stoga bi bilo potrebno ustanoviti model sufinanciranja rada matične knjižnice i od strane spomenutih jedinica lokalne samouprave dok se u tim mjestima ne osnuju općinske knjižnice ili provede neki drugi model pružanja knjižničnih usluga. S druge strane zamjetno je kako na udaljenosti od 6,5 km djeluju 2 gradske i 1 općinska knjižnica (u Oroslavju, Stubičkim Toplicama i Donjoj Stubici) koje su opsluživale ukupno 1.690 korisnika što je u odnosu na ukupan broj stanovnika (13.553) obuhvat od 13%.

- KNJIŽNICE PREMA USTROJU I SVOJIM SASTAVNICAMA

Sve su knjižnice, izuzev jedne, samostalne, a Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina je jedina knjižnica na prostoru KZŽ koja ima knjižničnu stanicu otvorenu u prosincu 2019. u Brestovcu Orehovičkom. Početkom 2021. godine Gradska je knjižnica Krapina aplicirala na otvoreni poziv Europskog operativnog fonda, operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. „Čitanjem do otvorenog društva“ kako bi ishodila sredstva za pokretanje bibliobusne službe u KZŽ pod nazivom „Knjižnica u pokretu“, no, nažalost, nisu joj odobrena sredstva za tu aktivnost.

Naziv knjižnice	samostalna	U sastavu	Broj knjižničnih sastavnica (stanica)
Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	1	-	-
Gradska knjižnica Krapina	1	-	-
Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	1	-	-
Gradska knjižnica Zlatar	1	-	-
Gradska knjižnica Oroslavje	1	-	-
Gradska knjižnica Pregrada	1	-	-
Narodna knjižnica Hum na Sutli	1	-	-
Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	1	-	1
Općinska knjižnica Krapinske Toplice	1	-	-
Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	1	-	-
Općinska knjižnica Stubičke Toplice	1	-	-
Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	1	-	-
Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	-	1	-
UKUPNO	12	1	1

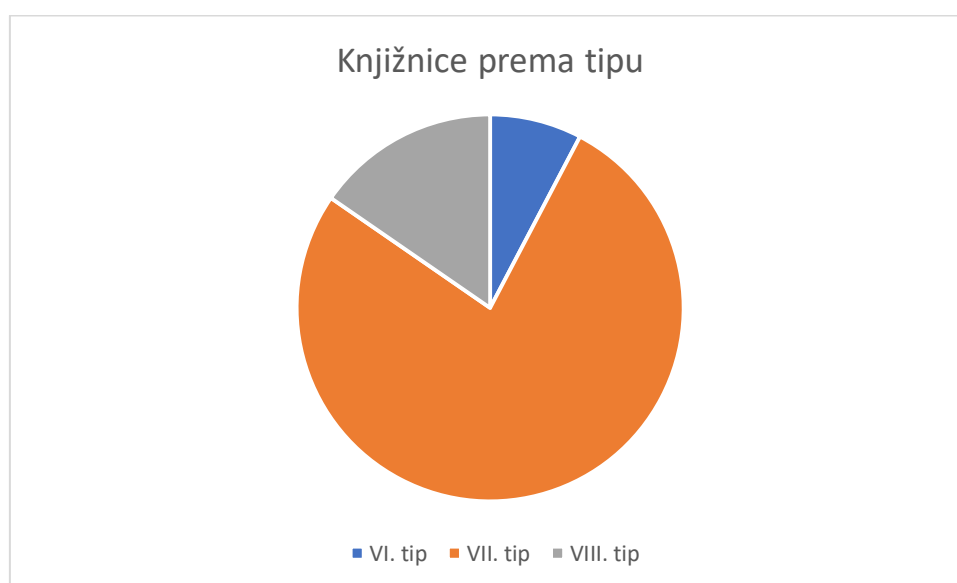
Tablica 6.: Broj narodnih knjižnica prema knjižničnim sastavnicama u KZŽ za 2021. godinu

- KNIŽNICE PREMA TIPU

U KZŽ prevladavaju knjižnice VII. tipa kojih je ukupno 10, dok VIII. tipu pripadaju dvije knjižnice koje djeluju u manjim mjestima (Klanjcu i Stubičkim Toplicama). Knjižnica u Krapini jedina je knjižnica VI. tipa.

Naziv knjižnice	Tip VI. (10.001 do 20.000 stanovnika)	Tip VII. (od 3.001 do 10.000 stanovnika)	Tip VIII. (do 3.000 stanovnika)
Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	-	-	1
Gradska knjižnica Krapina	1	-	-
Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	-	1	-
Gradska knjižnica Zlatar	-	1	-
Gradska knjižnica Oroslavje	-	1	-
Gradska knjižnica Pregrada	-	1	-
Narodna knjižnica Hum na Sutli	-	1	-
Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	-	1	-
Općinska knjižnica Krapinske Toplice	-	1	-
Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	-	1	-
Općinska knjižnica Stubičke Toplice	-	-	1
Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	-	1	-
Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	-	1	-
UKUPNO	1 (8%)	10 (77%)	2 (15%)
SVEUKUPNO	13		

Tablica 7.: Broj narodnih knjižnica u KZŽ za 2021. godinu prema tipu

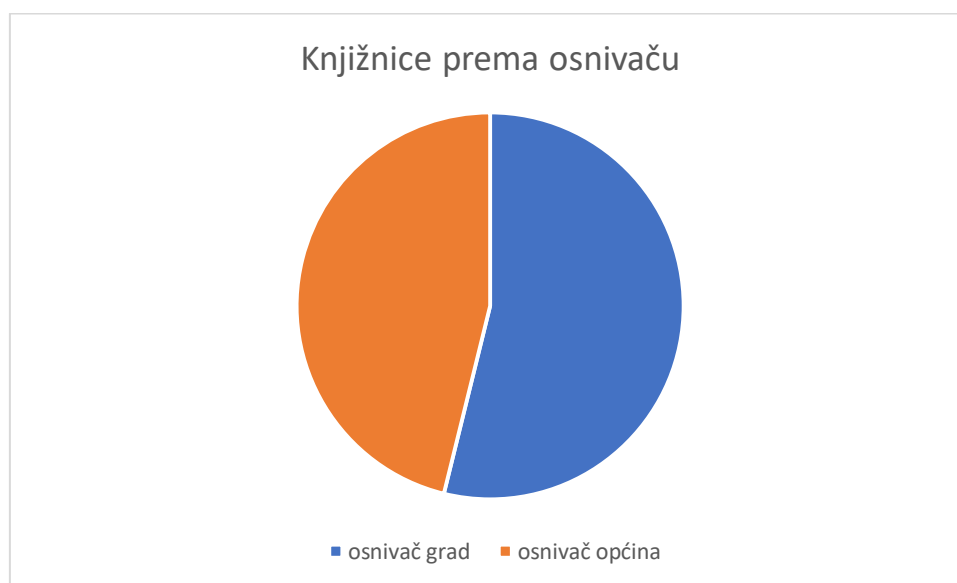
Slika 2.: Narodne knjižnice u KZŽ prema tipu za 2021. godinu

- KNJIŽNICE PREMA OSNIVAČU

U KZŽ je ustrojeno 7 gradova i 25 općina. U svim gradovima djeluju gradske knjižnice kojima je osnivač grad, dok u 6 općina djeluju narodne knjižnice. U čak 19 općina nisu osnovane narodne knjižnice. Posljednja je knjižnica osnovana u Stubičkim Toplicama 2018. godine, nakon gotovo 30 prethodnih godina tijekom kojih nije osnovana niti jedna knjižnica na području KZŽ.

Naziv knjižnice	osnivač	
	grad	općina
Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	1	-
Gradska knjižnica Krapina	1	-
Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	1	-
Gradska knjižnica Zlatar	1	-
Gradska knjižnica Oroslavje	1	-
Gradska knjižnica Pregrada	1	-
Narodna knjižnica Hum na Sutli	-	1
Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	-	1
Općinska knjižnica Krapinske Toplice	-	1
Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	-	1
Općinska knjižnica Stubičke Toplice	-	1
Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	-	1
Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	1	-
UKUPNO	7	6

Tablica 8.: Broj narodnih knjižnica u KZŽ za 2021. godinu prema osnivaču

Slika 3.: Narodne knjižnice u KZŽ za 2021. godinu prema osnivaču

3.2.USLUGE I KORIŠTENJE U KNJIŽNICAMA U 2021. GODINI

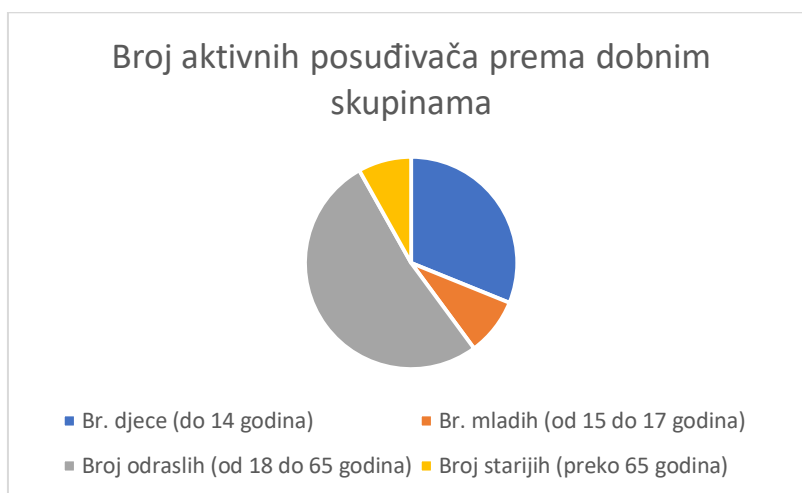
Tijekom 2021. godine u narodnim knjižnicama KZŽ bilo je registrirano 8.498 aktivnih korisnika, dok je aktivnih posuđivača bilo 9.096. Najviše je aktivnih posuđivača u Gradskoj knjižnici Krapina te u Gradskoj knjižnici Zlatar, a najmanje u Općinskoj knjižnici Stubičke Toplice i Općinskoj knjižnici i čitaonici Začretje.

Rang	Naziv knjižnice	Br. aktivnih posuđivača s registriranim posudom	Br. aktivnih posuđivača	Br. djece (do 14 godina)	Br. mladih (od 15 do 17 godina)	Broj odraslih (od 18 do 65 godina)	Broj starijih (preko 65 godina)
1.	Gradska knjižnica Krapina	1.419	1.419	375	132	822	90
2.	Gradska knjižnica Zlatar	1.411	1.411	462	111	781	57
3.	Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	797	876	244	93	464	75
4.	Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	557	793	296	55	376	66
5.	Gradska knjižnica Pregrada	716	716	317	56	324	19
6.	Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	558	685	229	37	384	35
7.	Gradska knjižnica Oroslavje	597	648	148	52	393	55
8.	Općinska knjižnica Krapinske Toplice	596	596	187	48	286	75
9.	Narodna knjižnica Hum na Sutli	595	595	43	31	420	101
10.	Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	462	498	126	104	203	65
11.	Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	381	381	176	35	134	36
12.	Općinska knjižnica Stubičke Toplice	177	246	119	9	80	38
13.	Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	232	232	109	35	61	27
	UKUPNO	8.498	9.096 (100%)	2.831 (31%)	798 (9%)	4.728 (52%)	739 (8%)

Tablica 9.: Usluge i korištenje u narodnim knjižnicama KZŽ za 2021. godinu

- STRUKTURA KORISNIKA PREMA DOBI

U narodnim knjižnicama KZŽ prema dobi prevladavaju odrasli korisnici (52%), a preko 31% su djeca do 14 godina. S manje od 10% su zastupljeni mladi (8%) i umirovljenici (9%).

Slika 4.: Broj aktivnih posuđivača narodni knjižnica u KZŽ za 2021. godinu prema dobnim skupinama

- OTVORENOST KNJIŽNICA

Rang	Naziv knjižnice	Tjedna otvorenost (sati)
1.	Gradska knjižnica Krapina	60
2.	Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	51
3.	Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	50
4.	Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	40+6
5.	Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	44
6.	Narodna knjižnica Hum na Sutli	40
	Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	40
7.	Gradska knjižnica Oroslavje	35
8.	Gradska knjižnica Zlatar	32
	Općinska knjižnica Krapinske Toplice	32
9.	Općinska knjižnica Stubičke Toplice	30
	Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	30
10.	Gradska knjižnica Pregrada	25

Tablica 10.: Otvorenost narodnih knjižnica u KZŽ za 2021. godinu

Najduže je tjedno bila otvorena Gradska knjižnica Krapina (60 sati), a najkraće Gradska knjižnica Pregrada (25 sati). Većina knjižnica je otvorena i subotom odnosno 6 dana u tjednu. Ukupna tjedna otvorenost svih narodnih knjižnica u KZŽ za 2021. godinu iznosila je 515 sati.

- POSUDBA KNJIŽNIČNE GRAĐE

Tijekom 2021. godine u narodnim knjižnicama KZŽ posuđena je 151.751 jedinica knjižnične građe što znači da je u odnosu na ukupni fond (356.359 jedinice knjižnične građe) obrtaj fonda dosta slab (43%). Iz ovoga pokazatelja može se također zaključiti da veliki dio knjižničkog fonda nije posuđivan. Iz donje tablice uočljivo je da neke narodne knjižnice, i to one koje koriste program Metel iskazuju posudbe i u knjižnici i izvan knjižnice, dok one koje koriste ZaKi iskazuju samo posudbu izvan knjižnice. Najveći broj posudbi registriran je u Gradskoj knjižnici Zlatar (21.357 posudbi) i Gradskoj knjižnici Krapina (19.747), a najmanje se posuđivalo u Općinskoj knjižnici Stubičke Toplice. Čak 7 knjižnica ne bilježi posudbu knjižnične građe u knjižnici te stoga ove pokazatelje treba uzeti s rezervom jer je stvarno korištenje veće od prikazanog.

Rang	Naziv knjižnice	Ukupan broj posudbi	Posudbe u knjižnici	Posudbe izvan knjižnice
1.	Gradska knjižnica Zlatar	21.357	-	21.357
2.	Gradska knjižnica Krapina	19.747	-	19.747
3.	Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	18680	240	18.440
4.	Gradska knjižnica Oroslavje	16.564	4.500	12.064
5.	Gradska knjižnica Pregrada	12.296	-	12.296
6.	Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	11.774	423	11.351
7.	Općinska knjižnica Krapinske Toplice	11.439	-	11.439
8.	Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	11.355	700	10.655
9.	Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	8.478	54	8.424
10.	Narodna knjižnica Hum na Sutli	8.426	-	8.426
11.	Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	4.569	-	4.569
12.	Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	4.216	212	4.004
13.	Općinska knjižnica Stubičke Toplice	2.850	-	2.850
	UKUPNO	151.751 (100%)	6.129 (4%)	145.622 (96%)

Tablica 11.: Broj posudbi u narodnim knjižnicama KZŽ za 2021. godinu

- MEĐUKNJIŽNIČNA POSUDBA

Međuknjižnična posudba u narodnim knjižnicama KZŽ registrirana je u 9 narodnih knjižnica u kojima je izvršena u opsegu od 201 posudbe. Posudba od drugih knjižnica obavljena je za 123 jedinice građe a 78 jedinica su zatražile druge knjižnice. Svi su ovi zahtjevi riješeni u 100% opsegu.

Naziv knjižnice	Međuknjižnična posudba		
	od drugih	drugima	ukupno
Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	-	-	-
Gradska knjižnica Krapina	5	10	15
Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	25	12	37
Gradska knjižnica Zlatar	42	5	47
Gradska knjižnica Oroslavje	6	2	8
Gradska knjižnica Pregrada	12	6	18
Narodna knjižnica Hum na Sutli	-	-	-
Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	7	15	22
Općinska knjižnica Krapinske Toplice	-	-	-
Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	6	4	10
Općinska knjižnica Stubičke Toplice	2	0	2
Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	18	24	42
Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	-	-	-
UKUPNO	123 (61%)	78 (39%)	201 (100%)

Tablica 12.: Međuknjižnična posudba u narodnim knjižnicama KZŽ za 2021. godinu

- BROJ KNJIŽNIČNIH DOGAĐANJA I POSJETA KNJIŽNIČNIM DOGAĐANJIMA

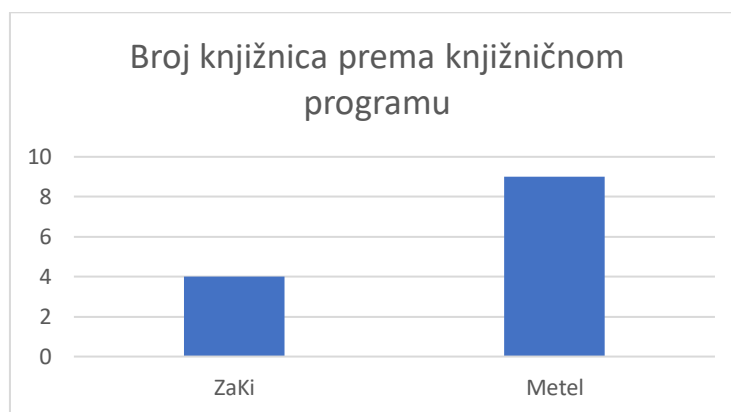
Tijekom 2021. narodne su knjižnice organizirale 204 knjižnična događanja. Prevladavaju događanja za djecu i mlade kojih je bilo organizirano 113 (55%), a 89 je događanja organizirano za odrasle. Događanja za djecu i mlade bila su posjetio je 1.881 posjetitelj, dok je događanjima za odrasle prisustvovalo 4.005 posjetitelja. Zamjetna je velika posjećenost knjižničnim događanjima u Općinskoj knjižnici i čitaonici Bedekovčina (1.521 posjetitelj), dok u broju organiziranih događanja prednjači Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok. Narodna knjižnica Hum na Sutli nije tijekom izvještajne godine priredila niti jedno događanje.

Rang	Naziv knjižnice	Ukupan broj knjižn. događanja	Broj knjižn. događanja za djecu i mlade	Broj knjižn. događanja za odrasle	Ukupan broj posjetitelja događanja za odrasle	Broj posjetitelja knjižn. događanja za djecu i mlade	Broj posjetitelja knjižn. događanja za odrasle
1.	Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	14	10	4	1.521	110	1.411
2.	Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	50	35	15	690	275	415
3.	Gradska knjižnica Zlatar	12	6	6	590	220	370
4.	Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	14	2	12	584	44	540
5.	Gradska knjižnica Pregrada	18	6	10	562	211	351
6.	Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	10	3	7	500	150	350
7.	Gradska knjižnica Oroslavje	23	15	8	369	225	144
8.	Gradska knjižnica Krapina	32	17	15	353	199	154
9.	Općinska knjižnica Krapinske Toplice	16	12	4	310	220	90
10.	Općinska knjižnica Stubičke Toplice	9	3	6	187	57	130
11.	Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	4	2	2	180	130	50
12.	Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	2	2	-	-	40	-
13.	Narodna knjižnica Hum na Sutli	-	-	-	-	-	-
	UKUPNO	204	113	89	5.846	1.881	4.005

Tablica 13.: Broj knjižn. događanja i posjeta knjižn. događanjima u narodnim knjižnicama u KŽŽ za 2021. godinu

3.3.PRISTUP I OPREMA

U narodnim knjižnicama koriste se dva knjižnična programa: Metel i ZaKi. Prevladava Metel koji se koristi u 9 narodnih knjižnica. Program ZaKi koriste Gradska knjižnica Krapina, Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec, Gradska knjižnica Pregrada i Narodna knjižnica Hum na Sutli.

Slika 5. Broj narodnih knjižnica u KZŽ za 2021. godinu prema knjižničnom programu

Narodne knjižnice KZŽ raspolažu prostorom od 3.339 m² od čega je dostupno korisnicima 67% prostora ili 2.232 m². Najvećim prostorom raspolaže Gradska knjižnica Krapina, a najmanjim Općinska knjižnica Krapinske Toplice. Rješavanje prostornih problema knjižnice u Krapinskim Toplicama je prioritetno u narednom razdoblju jer je ova knjižnica sa dvoje zaposlenih, 596 korisnika i 20.155 jedinica knjižnične građe prekrkana, bez adekvatnih uvjeta za organiziranje javnih događanja te za stručni rad (za stručnu i tehničku obradu knjižnične građe, sastanke i sl.).

Rang	Naziv knjižnice	Ukupan prostor (m ²)	Prostor dostupan za korisničke usluge (m ²)
1.	Gradska knjižnica Krapina	800	240
2.	Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	416	327
3.	Gradska knjižnica Pregrada	330	235
4.	Gradska knjižnica Oroslavje	300	240
5.	Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	258	170
6.	Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	180	150
7.	Gradska knjižnica Zlatar	180	160
8.	Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	180	150
9.	Narodna knjižnica Hum na Sutli	175	150
10.	Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	174	130
11.	Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	130	100
12.	Općinska knjižnica Stubičke Toplice	116	100
13.	Općinska knjižnica Krapinske Toplice	100	80
	UKUPNO	3.339	2.232

Tablica 14.: Veličina prostora u narodnim knjižnicama u KZŽ za 2021. godinu

3.4. FOND

Tijekom 2021. godine knjižnice su nabavile/prinovile ukupno 35.838 jedinica knjižnične građe od čega su glavina monografske publikacije/knjige (98%). Obzirom na odredbe čl. 18. st. 3 Standarda za narodne knjižnice (NN, 103/2021) ⁷ zamjetno je da županijska matična knjižnica posjeduje samo 53% od propisanog početnog fonda.

	Fond						
	Knjige (sv.)	Časopis i (sv.)	Novine (god.)	AV građa (fizičke jed.)	E-građa (na prijenosnim medijima)	Igračke i didaktičke igračke	Ostala građa
Gradska knjižnica Krapina	63.996	9	14	2.224	-	128	3
Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	36.431	17	-	873	42	267	-
Gradska knjižnica Zlatar	33.950	-	-	20	28	32	-
Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	30.654	-	1	282	-	70	-
Gradska knjižnica Pregrada	28.984	-	-	7	28	20	-
Narodna knjižnica Hum na Sutli	28.179	-	-	-	-	28	-
Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	22.881	-	-	-	74	-	-
Gradska knjižnica Oroslavje	22.865	-	-	40	4	1	8
Općinska knjižnica Krapinske Toplice	19.629	-	-	455	71	-	-
Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	17.311	-	-	-	-	167	-
Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	17.144	101	1.038	13	1	-	-
Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	15.417	-	-	-	-	-	-
Općinska knjižnica Stubičke Toplice	8.299	-	-	9	-	12	11
UKUPNO	345.740 (98,3%)	127 (0,03%)	1.063 (0,3%)	3.923 (1%)	248 (0,07%)	725 (0,2%)	22 (0,006%)
SVEUKUPNO	351.838 (100%)						

Tablica 15.: Fond narodnih knjižnica KZŽ za 2021. godinu prema vrsti građe

Potrebno je ubuduće povećavati u svim knjižnicama sredstva za nabavu sukladno pozitivnim propisima. Elektroničku građu (digitaliziranu ili izvorno digitalnu) nije nabavljala gotovo niti jedna

⁷ Standard za narodne knjižnice..)Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1834.html

narodna knjižnica izuzev zabočke knjižnice koja je nabavila 2 jedinice e-građe na prijenosnim medijima. Slaba je nabava serijskih publikacija i (didaktičkih) igračka što se može protumačiti nedostatkom prostora za čitaonice i za igraonice u manjim knjižnicama. Postupno se povećava količina AV građe (filmova i dr.) u većem broju knjižnica. Još uvijek 4 knjižnice ne nabavljaju AV građu. Najveću zbirku AV građe ima središnja matična knjižnica (2.224 jedinice). Ukupno je prinovljeno na razini 2021. godine 17.783 jedinica knjižnične građe od čega su glavnina knjige (98%). Vrlo je malo zastupljena i nabava novina. Uočljiv je različit pristup nabavi knjižnične građe u pojedinim knjižnicama. Tako npr. u Narodnoj knjižnici Hum na Sutli za 98.554,00 kn je nabavljeno 500 knjiga dok je u Gradskoj knjižnici i čitaonici Antun Mihanović Klanjec za manji iznos (95.710,05 kn) kupljeno čak 1060 knjige i 3 jedinice AV građe što je jedanput više od humske narodne knjižnice ili npr. u Gradskoj knjižnici Oroslavje u kojoj su za 98.857,00 kn kupljene 903 knjige.

Naziv knjižnice	Prinova/nabava						
	Knjige (sv.)	Časopisi (sv.)	Novine (god.)	AV građa (fizičke jed.)	E-građa (na prijenosnim medijima)	Igračke i didaktičke igračke	Ostala građa
Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	1.752	-	-	3	-	-	-
Gradska knjižnica Krapina	3.628	4	-	42	-	1	3
Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	1.637	115	-	19	2	3	-
Gradska knjižnica Zlatar	940	-	-	-	-	-	-
Gradska knjižnica Oroslavje	986	-	-	-	-	-	-
Gradska knjižnica Pregrada	1.755	-	-	-	-	-	-
Narodna knjižnica Hum na Sutli	500	-	-	-	-	-	-
Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	2.066	6	-	-	-	-	-
Općinska knjižnica Krapinske Toplice	749	-	-	-	-	-	-
Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	537	132	-	-	-	-	-
Općinska knjižnica Stubičke Toplice	1.295	-	-	3	-	-	-
Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	518	-	-	-	-	-	-
Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	1.084	-	-	3	-	-	-

UKUPNO	17.447 (98,11%)	257 (1,4%)	-	70 (0,4)	2 (0,01%)	4 (0,02%)	3 (0,01%)
SVEUKUPNO	17.783 (100%)						

Tablica 16.: Prinove narodnih knjižnica u KZŽ za 2021. godinu prema vrsti građe

Otpis u 2021. nisu izvršile knjižnice u Zaboku, Oroslavju, Stubičkim Toplicama i Donjoj Stubici.

U preostalim knjižnicama ukupno je otpisano 7.145 jedinica knjižnične građe što iznosi 2% od sveukupnog fonda narodnih knjižnica KZŽ.

Naziv knjižnice	Otpis						
	Knjige (sv.)	Časopisi (sv.)	Novine (god.)	AV građa (fizičke jed.)	E-građa (na prijenosnim medijima)	Igračke i didaktičke igračke	Ostala građa
Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	487	-	-	-	-	-	-
Gradska knjižnica Krapina	4.518	1	-	-	2	1	-
Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	-	-	-	-	-	-	-
Gradska knjižnica Zlatar	419	-	-	-	-	-	-
Gradska knjižnica Oroslavje	-	-	-	-	-	-	-
Gradska knjižnica Pregrada	1.286	-	-	-	1	-	-
Narodna knjižnica Hum na Sutli	120	-	-	-	-	-	-
Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	30	-	-	-	-	-	-
Općinska knjižnica Krapinske Toplice	36	-	-	-	-	-	-
Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	12	-	-	-	-	-	-
Općinska knjižnica Stubičke Toplice	-	-	-	-	-	-	-
Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	232	-	-	-	-	-	-
Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	7.140 (99,9%)	1	-	-	3	1	-
SVEUKUPNO	7.145						

Tablica 17.: Otpis u narodnim knjižnicama u KZŽ za 2021. godinu prema vrsti građe

3.5. PRORAČUN I TROŠKOVI

U 2021. godini narodne su knjižnice u KZŽ utrošile 7,24 mil. kuna. Glavnina rashoda odnosi se na troškove bruto osobnih dohodaka (55%). Oko 28% je utrošeno na tzv. ostale troškove. Najveće troškove bilježi matična Gradska knjižnica Krapina, a najmanje Općinska knjižnica Stubičke Toplice sa samo jednim zaposlenim.

Također je upečatljiv podatak da su rashodi za jednog zaposlenika (VSS + poslijediplomski studij) u humskoj knjižnici iznosili 188.803,00 kn dok je u Općinskoj knjižnici Stubičke Toplice (VSS, dipl. knjižničar) taj rashod u visini od 122.521,55. S druge strane u Gradskoj knjižnici i čitaonici Antun Mihanović Klanjec rashodi za bruto osobne dohotke 2 zaposlenika (1 dipl. knjižničar + 1 knjižničarski tehničar) iznosili 211.690,28 kn. Četiri knjižnice nemaju registrirane nikakve rashode za edukaciju osoblja (u Humu na Sutli, Mariji Bistrici, Zlataru i Svetom križu Začretju).

Rang	Naziv knjižnice	Ukupni rashodi	Troškovi nabave knjižnične građe	Troškovi bruto osobnih dohodaka za knjižnično osoblje (kn)	Troškovi edukacije (kn)	Ostali troškovi
1.	Gradska knjižnica Krapina	1.383.054,97	229.504,60	861.051,44	1.150,00	291.348,93
2.	Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	969.814,00	120.525,00	491.836,00	2.080,00	355.373,00
3.	Gradska knjižnica Pregrada	720.359,95	105.142,56	263.557,21	200,00	351.460,18
4.	Gradska knjižnica Oroslavje	643.733,00	98.857,00	314.961,00	7.103,00	222.812,00
5.	Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	477.384,90	95.710,05	211.690,28	425,30	169.559,27
6.	Općinska knjižnica Krapinske Toplice	464.759,79	78.318,88	319.183,38	1.525,00	65.732,53
7.	Gradska knjižnica Zlatar	463.564,00	101.290,00	217.338,00	-	144.936,00
8.	Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	457.005,81	71.398,25	264.173,76	3.336,00	118.097,80
9.	Narodna knjižnica Hum na Sutli	423.603,00	98.554,00	188.803,00	-	136.246,00
10.	Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	401.646,56	64.947,06	234.754,53	-	101.944,97
11.	Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	374.601,60	38.000,00	267.271,52	5.637,69	63.692,39
12.	Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	329.938,38	62.482,10	193.149,03	-	74.307,25
13.	Općinska knjižnica Stubičke Toplice	130.753,04	6.014,06	122.521,55	32,00	2.185,43
	UKUPNO	7.240.219,00(100%)	1.170.743,56(17%)	3.950.290,70(55%)	21.488,99(0,3%)	2.097.695,75(28%)

Tablica 18.: Proračun i troškovi narodnih knjižnica u KZŽ za 2021. godinu

3.6 KNJIŽNIČNO OSOBLJE

U knjižnicama je tijekom 2021. godine bio zaposlen ukupno 31 zaposlenik. Najviše je zaposlenika upošljavala Gradska knjižnica Krapina (7 osoba). Analizirajući kvalifikacije zaposlenika svih knjižnica uočava se da su najbrojniji diplomirani knjižničari kojih je ukupno bilo 15 ili 48%, potom 9 knjižničarskih tehničara (29%), 4 knjižničara (13%), 2 ostalog osoblja (7%) te 1 viši knjižničar. Dvije knjižnice zapošljavaju samo po jednog djelatnika i to u Humu na Sutli i Stubičkim Toplicama. U dvjema knjižnicama (Svetom Križu Začretju i Donjoj Stubici) nema zaposlenog niti jednog diplomiranog knjižničara niti knjižničara sa višim kvalifikacijama od navedene.

Rang	Naziv knjižnice	Ukupno	Knjižn. tehničari	Knjižničari	Dipl. knjižničari	Viši knjižničari	Knjižn. savjetnici	Ostalo osoblje
1.	Gradska knjižnica Krapina	7	2	-	2	1	-	2
2.	Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski Zabok	4	1	-	3	-	-	-
3.	Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina	3	-	-	2	-	-	1
4.	Gradska knjižnica Oroslavje	3	1	-	1	-	-	1
	Gradska knjižnica Pregrada	3	1	-	1	-	-	1
	Općinska knjižnica Krapinske Toplice	3	1	-	1	-	-	1
5.	Pučko otvoreno učilište Donja Stubica – knjižnica	3	1	1	-	-	-	1
6.	Gradska knjižnica Zlatar	2	-	1	1	-	-	-
	Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica	2	-	1	1	-	-	-
7.	Gradska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec	2	1	-	1	-	-	-
8.	Općinska knjižnica i čitaonica Začretje	2	1	1	-	-	-	-
9.	Narodna knjižnica Hum na Sutli	1	-	-	1	-	-	-
	Općinska knjižnica Stubičke Toplice	1	-	-	1	-	-	-
	UKUPNO	36 (100%)	9 (25%)	4 (11%)	15 (42%)	1 (3%)	-	7 (19%)
	SVEUKUPNO	36						

Tablica 19.: Osoblje narodnih knjižnica u KZZ za 2021. godinu

4. ZAKLJUČAK

Mreža narodnih knjižnica u KZŽ sastoji se od 13 središnji knjižnica od kojih 1 ima i knjižničnu stanicu. Ogranaka, knjižničnih stacionara i pokretnih knjižnica nema. U velikom broju jedinica lokalne uprave i samouprave još nisu osnovane knjižnice, odnosno stanovništvo nije obuhvaćeno knjižničnom mrežom, pogotovo u rubnim dijelovima KZŽ (Desinić, Kumrovec, Hrašćina, Budinščina, Lobor, Mače, Đurmanec...). Rješenje za ova područja se vidi u osnivanju mreže pokretnih knjižnica.

Postotak dosegnute ciljane populacije iznosi 63%.

Mnoge knjižnice, od matične do onih u Pregradi, Stubičkim toplicama i drugdje imaju potrebu za većim prostorom. Problematična je naročito situacija u Krapinskim Toplicama. Potrebno je nastaviti sa planiranjem proširenja gdje god je to moguće.

U knjižnicama je također je nedovoljan broj zaposlenika.

U knjižničnom fondu prevladavaju knjige. Potrebno je izdvajati i sredstva za nabavu ostalih vrsta knjižnične građe.

Potrebno je osigurati veću vidljivost knjižnica u web okruženju jer samo 6 od 13 knjižnica imaju mrežnu stranicu.

Uslijed pandemije Corona virusa knjižnice su smanjile količinu organiziranih događanja za korisnike i širu populaciju. Zbog toga se pojačala njihova aktivnost na društvenim mrežama sa ciljem veće vidljivosti, promicanja kulture čitanja, organiziranjem različitih online radionica pričaonica i sl. čime su dokazale svoju otpornost na društvene izazove i održale se ako važan kulturni resurs građana.

